

**PITANJA ZA TEST POSEBNIH ZNANJA
STUDIJSKI PROGRAM POSLOVNA EKONOMIJA**

1. Prema ročnosti, izvori sredstava preduzeća mogu biti:
 - a) subvencije i donacije države;
 - b) kratkoročni, dugoročni i trajni;
 - c) akcijski kapital i ulozi članova društva.
2. Izbor dugoročnih razvojnih programa, utvrđivanje poslovne politike preduzeća, donošenje odluka o ciljevima tekućeg poslovanja pripadaju:
 - a) aktivnostima planiranja;
 - b) aktivnostima kontrole;
 - c) aktivnostima organizovanja.
3. Akumulacija kapitala je:
 - a) proces kapitalizacije, odnosno pretvaranje viška vrednosti u kapital;
 - b) pozajmljivanje kapitala radi povećanja proizvodnje roba i usluga;
 - c) spajanje manjih kapitala u veći kapital radi razvoja bazične industrije.
4. Platni bilans se u osnovi sastoji od:
 - a) bilansa tekućih transakcija i bilansa kapitalnih (finansijskih) transakcija;
 - b) bilansa uvoza i izvoza kapitala i bilansa neto investicija;
 - c) bilansa finansijskih usluga i pozajmljenih sredstava.
5. Profit je:
 - a) Broj prodatih jedinica proizvoda pomnožen sa prodajnom cenom;
 - b) Razlika između ukupnog prihoda i ukupnih troškova;
 - c) Dodatni novac koji preduzeće dijeli zaposlenima preko njihove redovne plate;
 - d) Ništa od navedenog.
6. PDV je skraćenica za:
 - a) Plati duplo više;
 - b) Porez na dodatu vrednost;
 - c) Ništa od navedenog.
7. Diferencijalna zemljišna renta je:
 - a) dohodak koji prisvaja zemljoposjednik;
 - b) dohodak koji dobija svaki zemljoposjednik za ustupljeno pravo korišćenja svoga zemljišta, bez obzira na moguće razlike u kvalitetu pojedinih parcela;
 - c) ekstraprofit koji se ostvaruje na parcelama koje imaju bolje prirodne uslove od regulatorne parcele.
8. Najveći trgovinski partner Srbije je:
 - a) EU,
 - b) Savez Rusije i Belorusije,
 - c) SAD,
 - d) Japan.
9. Tražnja je neelastična kada:
 - a) male promjene u cijeni dovode do srazmjerno velikih promjena u traženoj količini robe;
 - b) velike promjene u cijeni izazivaju male ili nikakve promjene u ponudi;
 - c) velike promjene u cijeni izazivaju male ili nikakve promjene u tražnji.
10. Obveznice su:
 - a) Dužničke hartije od vrijednosti;
 - b) Vlasničke hartije od vrijednosti;
 - c) Isprave koje se daju dobavljačima kao osiguranje njihovih potraživanja;
 - d) Ništa od navedenog.
11. Međunarodno preduzeće je ono koje nabavlja sirovine u inostranstvu.
 - a) DA,
 - b) NE.
12. Ekstra profit ostvaruje onaj proizvođač koji, uz ostale iste uslove:
 - a) ima tržišnu cijenu jednaku cijeni koštanja;
 - b) ima cijenu koštanja manju od prosečne granske cijene koštanja;
 - c) ima profit koji je jednak prosječnom granskom profitu.
13. Novac kao blago, odnosno kao sredstvo očuvanja vrijednosti je:

- a) količina bankarskih sertifikata koji služe kao sredstvo plaćanja;
 - b) povlačenje novca iz opticaja (prometa) i njegovo tezaurisanje;
 - c) zlatni novac koji služi za bogaćenje stanovništva.
14. Akumulacija je:
- a) kontinuirano odvajanje dijela ukupnog prihoda radi nadoknade utrošenih sredstava za rad;
 - b) kontinuirano odvajanje dijela prisvojenog profita radi uvećanja kapitala, proširenja i usavršavanja proizvodnje;
 - c) kontinuirano odvajanje dijela ukupnog prihoda radi nadoknade utrošenih predmeta rada i radne snage.
15. Pojavni oblici preduzeća kao privrednog društva su:
- a) Spoljno-trgovinsko preduzeće;
 - b) Društvo lica;
 - c) Individualno preduzeće;
 - d) Društvo kapitala;
 - e) Zadruga.
16. Odnos broja zaposlenih i broja penzionera u Srbiji iznosi:
- a) 2,2 : 1;
 - b) 1,8 : 1;
 - c) 1,2 : 1;
 - d) 3 : 1.
17. Javni dug Srbije na kraju 2016. godine iznosi:
- a) Oko 20% BDP-a;
 - b) Oko 30% BDP-a;
 - c) Oko 40% BDP-a;
 - d) Oko 60% BDP-a.
18. Na koje javne rashode Srbija troši više nego zemlje u tranziciji – nove članice EU:
- a) obrazovanje i zdravstvo;
 - b) zdravstvo i socijalna zaštita;
 - c) obrazovanje i ekonomski poslovi;
 - d) socijalna zaštita i rashodi na zaštitu životne sredine.
19. Javni dug Mađarske na početku 2009. godine iznosi 40% BDP-a. Mađarska u 2016. godini stvaruje fiskalni deficit od 10% BDP-a. Od ukupnog iznosa deficita, iznos deficita od 1% BDP-a se finansira donacijom EU, a ostatak emisija evroobveznica. Koliko iznosi javni dug sada.
- a) 50%;
 - b) 51%;
 - c) 49%;
 - d) 40%.
20. Povećanje stope obavezne rezerve centralne banke na plasirana sredstva (date kredite):
- a) ne utiče na politiku kamatnih stopa poslovnih banaka;
 - b) utiče na smanjenje opšteg nivoa kamatnih stopa u zemlji;
 - c) utiče na povećanje opšteg nivoa kamatnih stopa u zemlji;
 - d) utiče na povećanje opšteg nivoa kamatnih stopa samo ako je stopa obaveznih rezervi veća od 50%.
21. Koja od evropskih zemalja je tokom 2008/09 godine imala porast prodaje automobila:
- a) Njemačka;
 - b) Italija;
 - c) Francuska;
 - d) Velika Britanija.
22. Dobrovoljni penzijski fondovi u Srbiji posluju:
- a) Manje od godinu dana;
 - b) Više od 3 godine;
 - c) Više od 5 godina;
 - d) Više od 7 godina.
23. Faktori koji utiču na porast potrošačkog etnocentrizma u Srbiji je:
- a) Pristupanje EU;
 - b) Pad životnog standarda i slabljenje dinara;
 - c) Odsustvo direktnih kampanja države;
 - d) Brend kao odraz ličnosti.
24. Akciju „kupujmo domaće“ u Srbiji, prema pravilima EU, ne mogu sprovoditi:
- a) Pojedinačna preduzeća;
 - b) Ministarstvo trgovine i usluga i organi države;
 - c) Nevladine organizacije;

- d) Nezavisna udruženja privrednika.
25. Koji su segmenti proizvodnje?
- a) Priprema proizvodnje;
 - b) Licenciranje proizvodnje;
 - c) Proizvodno izvršenje;
 - d) Tipiziranje proizvodnje;
 - e) Tehnička kontrola i proizvodnja.
26. Ukupni varijabilni troškovi dalje se raslojavaju na komponentu:
- a) Proporcionalnih troškova;
 - b) Graničnih troškova;
 - c) Optimalnih troškova;
 - d) Progresivnih troškova;
 - e) Degresivnih troškova.
27. Prema vremenu izrade kalkulacije mogu biti:
- a) Prethodne ili planske;
 - b) Direktne ili standardne;
 - c) Međukalkulacije;
 - d) Dodatne kalkulacije;
 - e) Naknadne ili stvarne kalkulacije.
28. Vrste kapaciteta osnovnih sredstava su:
- a) Maksimalni kapacitet;
 - b) Minimalni kapacitet;
 - c) Optimalni kapacitet;
 - d) Radni kapacitet.
29. Strukturu ukupnih rashoda čine:
- a) Poslovni rashodi;
 - b) Vanbilansni rashodi;
 - c) Rashodi finansiranja;
 - d) Vanredni rashodi.
30. U objektivne faktore koji djeluju na veličinu rezultata poslovanja preduzeća svrstavaju se:
- a) Organizacioni;
 - b) Prirodni;
 - c) Tehnički;
 - d) Društveni.
31. Ostvareni rezultati poslovanja preduzeća se prate i upoređuju u sljedećim iznosima:
- a) Naturalnim;
 - b) Novčanim (vrednosnim);
 - c) Procentnim;
 - d) Povećanim;
 - e) Smanjenim.
32. Unapređenje organizacije unutrašnjeg transporta utiče na:
- a) Smanjenje troškova transporta;
 - b) Efikasnost upotrebe sredstava;
 - c) Skraćivanje ciklusa proizvodnje;
 - d) Eliminisanje praznih hodova.
33. Osnovni načini prodaje robe su:
- a) Paušalna prodaja;
 - b) Prodaja sa skladišta;
 - c) Prodaja preko posrednika;
 - d) Prodaja na organizovanim tržištima.
34. Problem izbora transportnog sredstva svodi se na utvrđivanje:
- a) Učinka transportnog sredstva;
 - b) Linije kretanja transportnog sredstva;
 - c) Troškova transportnog sredstva;
 - d) Vijeka upotrebe transportnog sredstva.
35. Kontrola kvaliteta proizvoda može biti:
- a) Tehnička;
 - b) Ekonomska;
 - c) Statistička;
 - d) Komercijalna;

- e) Vizuelna.
- 36. Istraživanje ponude vrši se sa stanovišta:
 - a) Transporta robe;
 - b) Roka isporuke;
 - c) Kvaliteta robe;
 - d) Količine robe;
 - e) Cijene robe;
 - f) Funkcija izvršenja.
- 37. Faze planiranja u preuzeću su:
 - a) Strateško planiranje;
 - b) Taktičko planiranje;
 - c) Operativno planiranje;
 - d) Prevoz robe i uskladištenje.
- 38. Za ocjenu sposobnosti radnika koriste se:
 - a) Metod komparacije;
 - b) Nučni metod ocenjivanja;
 - c) Metod ličnog ocenjivanja;
 - d) Ocenjivanje na osnovu unapred utvrđenih kriterijuma.
- 39. Prema periodu za koji se odnose planovi u preduzeću se dijele na:
 - a) Dnevne;
 - b) Kratkoročne;
 - c) Srednjoročne;
 - d) Dugoročne.
- 40. Za utvrđivanje i izražavanje produktivnosti neophodno je sagledati:
 - a) Ostvareni fizički obim proizvodnje;
 - b) Ostvarene utroške radne snage;
 - c) Faktore koji su usloveli veličnu produktivnosti;
 - d) Nosioce produktivnosti.
- 41. Koje vrste kapaciteta su zastupljene u reprodukciji preduzeća:
 - a) Mješoviti;
 - b) Maksimalni;
 - c) Proporcionalni;
 - d) Optimalni;
 - e) Stvarni (ostvareni-realizovani).
- 42. Rast prodaje ubrzava se:
 - a) Povećanjem broja menadžera;
 - b) Uvođenjem novih oblika prodaje;
 - c) Otvaranjem dodatnih prodajnih punktova;
 - d) Obezbijeđenjem sredstava za kreditiranje kupaca.
- 43. Globalni plan proizvodnje obuhvata parcijalne planove:
 - a) Plan realizacije;
 - b) Plan materijala;
 - c) Plan kadrova;
 - d) Plan fizičkog obima proizvodnje.
- 44. Evidencije u nabavnoj službi su:
 - a) Evidencija materijala;
 - b) Evidencija dobavljača;
 - c) Evidencija cijena;
 - d) Evidencija kupaca.
- 45. Vidovi organizacije proizvodnje su:
 - a) Standardizovana;
 - b) Pojedinačna;
 - c) Tipizirana;
 - d) Serijska;
 - e) Masovna.
- 46. Kontrola proizvodnje obuhvata kontrolu:
 - a) Mašina i alata;
 - b) Kontrolu rada;
 - c) Kontrolu materijala;
 - d) Kontrolu kvaliteta proizvoda.

47. Plan nabavke u trgovinskom preduzeću uslovljen je:
- Planom prodaje;
 - Početnim i krajnjim zalihama;
 - Raspoloživim novčanim sredstvima;
 - Potencijalnom tražnjom.
48. Trgovinska preduzeća na veliko vrše prodaju preko:
- Skladišta ili stovarišta;
 - Prodavnice;
 - Trgovinskih predstavništva, i zastupništva;
 - Sajmova, aukcija, berzi.
49. Cijena robe zavisi od:
- Kvaliteta robe;
 - Količine kupljene robe;
 - Načina plaćanja;
 - Izgleda ambalaže.
50. Akciza se plaća na
- Naftu i naftne derivate;
 - Čokolade;
 - Medicinske preparate;
 - Cigarate i proizvode duvanske indistrije;
 - Alkoholna pića.
51. Cijena je novčani iznos proizvoda ili usluge.
- Da
 - Ne
52. Šta je GATT?
- Opći sporazum o carinama i trgovini;
 - Opći sporazum o monetarnoj uniji;
 - Opći sporazum o standardima kvaliteta.
53. Sirovine su osnovni materijali koji nakon obrade
- Da
 - Ne
54. Instrumenti marketinga su:
- cijena;
 - segmentacija;
 - proizvod;
 - promocija;
 - dizajn.
55. Šta je anuitet?
- Iznos periodične otplate kredita koji obuhvata otplatu glavnice i kamatu;
 - Dodatak na kamatu.
56. Publicitet predstavlja objavljivanje pozitivnih informacija o preduzeću koje nisu plaćene na direktan način.
- Da
 - Ne
57. Velika ekonomska kriza - depresija se desila:
- krajem XIX vijeka;
 - 70-tih godina XX vijeka;
 - 80-tih godina XX vijeka;
 - 30-tih godina XX vijeka.
58. Monopolist je isključivi prodavac ili kupac na nekom tržištu.
- Da
 - Ne
59. Osnovna funkcija uspostavljanja i razvoja marketing informacionog sistema u preduzeću jeste da pospješuje distribuciju i ličnu prodaju.
- Da

- b) Ne
60. Zadovoljan potrošač:
- a) kupuje više
 - b) neredovno plaća
 - c) postaje lojalan
 - d) očekuje nagradu
61. Green field investicije su:
- a) investicije u izgradnju novih objekata i kapaciteta;
 - b) investicije u oblasti zaštite životne sredine;
 - c) investicije u poljoprivredu.
62. Akcije predstavljaju:
- a) vlasničke hartije od vrijednosti;
 - b) dužničke hartije od vrijednosti;
 - c) hartije od vrijednosti koje emituje država.
63. Međunarodno preduzeće je ono koje nabavlja sirovine u inostranstvu.
- a) Da,
 - b) Ne.
64. Globalna preduzeća se suočavaju sa sljedećim problemima:
- a) klimom,
 - b) promjenljivim deviznim kursom,
 - c) zaštitnim carinama i trgovinskim preprekama,
 - d) očekivanjima.
65. Šta generiše ekonomske probleme?
- a) vlade;
 - b) nesklad između neograničenih želja i potreba ljudi i ograničenih dobara i usluga;
 - c) nepoznavanje ekonomske nauke;
 - d) prevelika pohlepa ljudi.
66. Ekonomija je nauka koja odgovara na tri pitanja: _____, _____ i _____ proizvoditi.
67. Riječ ekonomija vodi porijeklo od grčkih riječi „oikos“ što znači _____, i „nomos“ što znači _____.
68. Budžetski deficit nastaje kada:
- a) vlada troši više sredstava za finansiranje javnih i drugih potreba nego što su poreskim putem prikupljeni budžetski prihodi;
 - b) vlada zamrzne plate zaposlenih u javnom sektoru na niskom nivou;
 - c) domaća valuta devalvira u odnosu na stranu valutu;
 - d) kada je uvoz veći od izvoza.
69. Autarhična ekonomija je:
- a) ekonomija sa jednim učenicom;
 - b) otvorena ekonomija;
 - c) tržišna ekonomija;
 - d) zatvorena ekonomija.
70. Siva ekonomija podrazumijeva:
- a) trgovinu srebrom;
 - b) trgovinu krijumčarenom robom bez plaćanja carine i poreza;
 - c) trgovinu između zemalja u razvoju.
71. „Nevidljiva ruka“ tržišta predstavlja:
- a) učesnike na tržištu koji se bave nelegalnom ekonomijom;
 - b) odnos zakona ponude i potražnje na tržištu;
 - c) intervenciju vlade na tržištu;
 - d) ništa od navedenog.

72. Korisnost je:
- spособnost dobra ili usluge da zadovolje potrebe potrošača;
 - karakteristika dobra da zadrži svoje funkcionalne osobine za duži vremenski period;
 - odnos cijene i kvaliteta izrade proizvoda;
 - ništa od navedenog.
73. Dividenda je:
- prihod od iznajmljivanja kapitala;
 - prihod od akcija;
 - vanredni trošak;
 - vanredni prihod.
74. Kartel je:
- udruženje dva ili više preduzeća sa ciljem uspostavljanja dominacije na određenom tržištu;
 - tajna međunarodna organizacija trgovaca drogom;
 - igra kartama;
 - poseban tip organizacije preduzeća u kom radnici imaju pravo učešća u formiranju politike preduzeća.
75. Javno preduzeće je preduzeće:
- čije je poslovanje transparentno;
 - čije su usluge besplatne;
 - koje proizvodi javno dobro i pruža javnu uslugu;
 - koje proizvodi robu široke potrošnje.
76. Privatizacija predstavlja:
- proces pretvaranja imovine (kapitala) preduzeća iz režima društvene i državne svojine u privatnu svojinu;
 - nelegalno prisvajanje javnih dobara i njihovo korišćenje isključivo u privatne svrhe.
77. Fiksni troškovi predstavljaju:
- troškove koji se ne mijenjaju sa povećanjem broja radnika;
 - troškove čiji ukupan iznos ne zavisi od obima proizvodnje;
 - troškove koji su fiksni bez obzira na promjene na tržištu;
 - troškove koji su jednaki tokom dužeg niza godina.
78. Supstituti su:
- dobra koja se moraju koristiti zajedno u potrošnji;
 - dobra koja proizvodi isto preduzeće;
 - dobra koja mogu zamijeniti jedno drugo u potrošnji;
 - dobra koja koštaju isto.
79. Granični trošak je:
- trošak proizvodnje jedne dodatne jedinice proizvoda;
 - trošak čiji je iznos zanemarljivo mali;
 - trošak koji nastaje zbog pružanja dodatnih usluga uz osnovni proizvod;
 - razlika između planiranih i stvarnih troškova.
80. Prosječni trošak predstavlja:
- trošak proizvodnje osnovnog proizvoda;
 - ukupni trošak podijeljen ukupnim brojem proizvedenih jedinica;
 - trošak proizvodnje jedne dodatne jedinice proizvoda;
 - ništa od navedenog.
81. Monopol predstavlja:
- situaciju kada postoji samo jedan kupac na određenom tržištu;
 - preduzeće koje ima samo jedan proizvod;
 - preduzeće koje se bavi nezakonitim aktivnostima;
 - situaciju kada postoji samo jedan prodavac na određenom tržištu.
82. Profit je:
- broj prodatih jedinica proizvoda pomnožen sa prodajnom cijenom;
 - razlika između ukupnog prihoda ukupnih rashoda;

- c) dodatni novac koju preduzeće dijeli zaposlenima preko njihove redovne plate;
 - d) ništa od navedenog.
83. Raditi nešto efektivno znači:
- a) raditi pravu stvar;
 - b) raditi na pravi način;
 - c) raditi na najbrži način;
 - d) ništa od navedenog.
84. Raditi nešto efikasno znači:
- a) raditi sam;
 - b) angažovati druge da rade vaš posao;
 - c) raditi u profitabilnim granama;
 - d) ništa od navedenog.
85. GDP je engleska skraćenica za:
- a) glavni domaći proizvod;
 - b) platni bilans;
 - c) bruto domaći proizvod;
 - d) ništa od navedenog.
86. PDV je skraćenica za:
- a) plati duplo više;
 - b) porez na dodatnu vrijednost;
 - c) ništa od navedenog.
87. Inflacija predstavlja:
- a) smanjenje plata;
 - b) pad vrijednosti domaće valute u odnosu na stranu;
 - c) opći porast nivoa cijena;
 - d) ništa od navedenog.
88. Hipotekarni kredit se dobija na bazi:
- a) prijateljstva;
 - b) poznanstva;
 - c) hipoteke.
89. Banka Federalnih Rezervi je centralna banka:
- a) Bosne i Hercegovine;
 - b) Velike Britanije;
 - c) SAD-a;
 - d) ništa od navedenog.
90. Prihod od akcija je:
- a) regres;
 - b) dividenda;
 - c) rabat;
 - d) ništa od navedenog.
91. Kupovina i prodaja akcija vrši se:
- a) u bankama;
 - b) u organima lokalne samouprave;
 - c) na berzama;
 - d) gdje god se kupac i prodavac dogovore.
92. Špekulacija je:
- a) kupovina ili prodaja sa ciljem dalje kupovine ili prodaje u cilju sticanja profita ukoliko se promijene cijene ili devizni kurs;
 - b) trgovina krijumčarenom robom;
 - c) prodaja neispravnih proizvoda.

93. Javni suficit nastaje kada su:
- državni prihodi jednaki državnim izdacima;
 - državni prihodi manji od državnih izdataka;
 - državni prihodi veći od državnih izdataka;
 - ništa od navedenog.
94. Obveznice su:
- dužničke hartije od vrijednosti;
 - vlasničke hartije od vrijednosti;
 - isprave koje se daju dobavljačima kao osiguranje njihovih potraživanja;
 - ništa od navedenog.
95. Subvencija je:
- ugovor između partnera u ortačkom društvu;
 - konkurencija između dva preduzeća koja proizvode isti proizvod;
 - proizvod koji može zamijeniti neki drugi proizvod u potrošnji;
 - isplata države preduzeću ili domaćinstvu koje proizvodi određenu robu.
96. Komplementarni proizvodi su proizvodi koji su:
- potrošnja jednog proizvoda uslovljava potrošnju drugog proizvoda;
 - potrošnja jednog proizvoda isključuje potrošnju drugog proizvoda;
 - proizvodi koji imaju istu cijenu.
97. Razlika između ukupnog iznosa koji bi potrošači bili voljni platiti, da bi konzumirali određenu količinu robe koja se prodaje na tržištu i iznos koji stvarno moraju da plate je potrošački višak.
- Da
 - Ne
98. Otpis vrijednosti osnovnih sredstava naziva se:
- amortizacija;
 - beneficija;
 - potencijalni trošak.
99. Standardna devijacija je:
- mjera srednje vrijednosti;
 - mjera disperzije;
 - mjera oblika rasporeda.
100. Vrsta javne dažbine koju država naplaćuje prilikom njenog prelaska preko granice je:
- prirezi;
 - porezi;
 - carina.

RJEŠENJA - EKONOMIJA:

1. b
2. a
3. a
4. a
5. b
6. b
7. b
8. a
9. c
10. a
11. b
12. b
13. b
14. b
15. b,d,e
16. c
17. c
18. b
19. c
20. c
21. a
22. d
23. b
24. b
25. a,c,e
26. a,d,e
27. a,c,e
28. a,b,c
29. a,c,d
30. b,c,d
31. a,b,c
32. a,c,d
33. b,c,d
34. a,c,d
35. a,c,d
36. c,d,e
37. a,b,c
38. b,c,d
39. b,c,d
40. a,b,c
41. b,d,e
42. b,c,d
43. b,c,d
44. a,b,c
45. b,d,e
46. a,b,d
47. a,b,c
48. a,c,d
49. a,b,c
50. a,d,e
51. a
52. a
53. a

- 54. a,c,d
- 55. a
- 56. a
- 57. d
- 58. a
- 59. b
- 60. c
- 61. a
- 62. a
- 63. b
- 64. c
- 65. b
- 66. *
- 67. *
- 68. a
- 69. d
- 70. b
- 71. b
- 72. a
- 73. b
- 74. a
- 75. c
- 76. a
- 77. b
- 78. c
- 79. a
- 80. b
- 81. a
- 82. b
- 83. a
- 84. d
- 85. c
- 86. b
- 87. c
- 88. c
- 89. c
- 90. b
- 91. c
- 92. a
- 93. c
- 94. a
- 95. d
- 96. a
- 97. a
- 98. a
- 99. b
- 100.c

66. šta, kako i za koga.
67. Gazdinstvo, zakon.